

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1264
van **CARMEN RYHEUL**
datum: 27 juli 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Europees 'zero pollution action'-plan - Impact voor Vlaanderen

Op 10 juni 2021 vond op Europees niveau de formele raad Leefmilieu plaats. Tijdens deze raad wisselden de ministers van Leefmilieu van gedachten over het recent verschenen EU-actieplan om alle verontreiniging tot nul terug te dringen (het 'zero pollution action'-plan). In de mededeling aan de Vlaamse Regering betreffende het overzicht van de ontwikkelingen op het niveau van de Europese Unie (EU) - juni 2021, staat over het 'zero pollution plan' (ref. VR 2021 1607 MED.0273/1BIS):

"Het plan stelt een visie voorop zodat lucht-, water- en bodemverontreiniging tegen 2050 worden teruggedrongen tot een niveau dat niet langer als schadelijk voor de gezondheid en de natuurlijke ecosystemen wordt beschouwd, alsook dat de grenzen van onze planeet in acht neemt, waardoor een gifvrij milieu wordt gerealiseerd. Het actieplan kondigt daartoe verschillende initiatieven aan die in de komende jaren voorgesteld of verder uitgewerkt zullen worden. Het actieplan wil ook geïntegreerd werken. Het principe van preventie van vervuiling moet als kompas meegenomen worden in alle beleidsdomeinen. Om actie te stimuleren stelt het plan zes doelstellingen tegen 2030 voorop inzake lucht, geluid, pesticiden, microplastics en afval. Tijdens de gedachtewisseling verwelkomden alle lidstaten het actieplan. België verwelkomde de principes die in het actieplan benadrukt worden (voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden, en het beginsel dat de vervuiler betaalt). België stipte ook het belang aan van de aangekondigde aanscherping van de EU-luchtkwaliteitsnormen, en zei te hopen dat er ook actie zal worden genomen om luchtvervuiling van de internationale scheepvaart te verminderen. Verder benadrukte men het belang van duurzame en veilige producten, van substitutie van zorgwekkende stoffen, en van afstemming met de 'Strategie Chemische Stoffen voor Duurzaamheid' en met het actieplan circulaire economie. België vroeg tot slot ook naar een verbod op export naar derde landen van producten of stoffen waarvan het gebruik in de EU verboden is."

Wil men binnen Europa werkelijk alle verontreiniging tot nul terugdringen, dan kan niet in redelijkheid worden betwist dat dit voor onze bedrijven en industrie, alsook voor onze Vlaamse bevolking met draconische beperkende milieu- en economische maatregelen gepaard zal gaan. Het is hierbij niet denkbeeldig dat bepaalde significante bedrijfs- en industrietakken niet alleen uit onze regio, maar ook uit Europa zullen wegtrekken om elders in de wereld waar nog geen sprake is van dergelijke 'zero pollution'-plannen hun productie verder te zetten.

Het is hierbij evenmin denkbeeldig dat zeer zware Europese importbeperkingen opgelegd zullen worden voor bepaalde goederen die "niet voldoende groen of rein" worden geacht, of uit streken buiten Europa worden ingevoerd waar minder strenge milieu- en productienormen gelden.

1. Welke initiatieven zal de minister binnen zijn/haar bevoegdheidsdomeinen nemen om te vermijden dat in Vlaanderen een exodus zal ontstaan van bedrijven en industrie die hun productie-eenheden buiten Vlaanderen en/of Europa zullen verplaatsen door deze 'zero pollution'-plannen, en er op die manier een bloedbad ontstaat binnen onze Vlaamse economie en werkgelegenheid? Graag een antwoord opgesplitst per bevoegdheidsdomein.
2. a) Welke initiatieven zal de minister binnen zijn/haar bevoegdheidsdomeinen nemen om te vermijden dat ingevolge deze 'zero pollution'-plannen bepaalde internationale handelsstromen zullen stilvallen, alsook om te verzekeren dat minstens de huidige levensstandaard van onze Vlaamse bevolking te allen tijde gehandhaafd blijft?

b) Wat betreft dit laatste ook graag een antwoord op de vraag op welke manier(en) de minister zal verzekeren dat onze mensen duurzaam kunnen blijven beschikken over alle producten en goederen die vereist zijn in het kader van de handhaving van deze standaard, alsook hoe hij/zij zal voorkomen dat door de 'zero pollution'-maatregelen schaarste ontstaat en hierdoor voor bepaalde goederen of producten in de toekomst mogelijk enorme bedragen betaald moeten worden. Graag een antwoord opgesplitst per bevoegdheidsdomein.

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Jan Jambon (419), Hilde Crevits (968), Zuhal Demir (1264).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 1264 van 27 juli 2021

van **CARMEN RYHEUL**

1. Het Europees actieplan is een voorstel van nog te nemen planmatige maatregelen op Europees niveau. Dit houdt in dat er Europese afspraken worden gemaakt en er een level-playing field komt op Europees niveau. Zodoende wordt het interne marktprincipe bewaakt. De vrees voor een exodus is dus zonder voorwerp.

We zetten met het Vlaams economisch en innovatiebeleid sterk in op het stimuleren van onderzoek en ontwikkeling. Inzetten op onderzoek en ontwikkeling en samenwerking met kennisinstellingen draagt bij tot een sterkere verankering van bedrijven in Vlaanderen. Daarnaast willen we via onderzoek en ontwikkeling niet alleen de verankering en productiviteit van Vlaamse bedrijven verbeteren, maar ook dat bedrijven inzetten op het ontwikkelen van nieuwe technologieën en innovaties om koploper te worden in innovatieve technologieën op dit vlak en hen in een sterke positie plaatsen om deze innovaties internationaal te vermarkten. 'Zero pollution' is dan ook niet enkel een bedreiging, maar kan ook belangrijke opportuniteiten bieden voor Vlaamse bedrijven. "Zero pollution" is overigens het ideaalbeeld voor 2050, waarbij voor 2030 gedeeltelijke en geleidelijke reducties vooropgesteld zijn.

Naast onderzoek en innovatie zetten we ook in op effectieve investeringen in bedrijven om bedrijven te stimuleren in te zetten op milieuvriendelijke oplossingen. Bedrijven kunnen gebruik maken van de ecologiepremie Plus om te investeren in de 'best beschikbare' technologieën, met strategische ecologiesteun stimuleren we hen om op maat gemaakte oplossingen voor hun bedrijf te implementeren.

Ook met de relancemiddelen zetten we sterk in op duurzaamheid. Zo voorziet Minister Crevits bijvoorbeeld 10 miljoen euro voor projecten gericht op het stimuleren van circulaire economie in de bouw en 15 miljoen euro gericht op projecten circulaire economie in de maakindustrie. Het spreekt voor zich dat deze projecten zullen bijdragen tot de 'zero pollution' doelstelling die door de Europese commissie vooropgesteld wordt.

Een belangrijke plaats is door de EU Commissie ook toegewezen aan 'digital solutions for zero pollution'. Daartoe is ook een specifiek Staff Working Document opgesteld, dat hier terug te vinden is: https://ec.europa.eu/environment/pdf/zero-pollution-action-plan/swd-digital-solutions_en.pdf

Wat deze digitale oplossingen betreft is het plan van de EU Commissie om o.a. goede praktijken aan te tonen, zoals bvb the Flanders DUET Digital Twin (blz 16)

Om de dynamiek levendig te houden en de transitie samen met alle belanghebbenden waar te maken, zal er een "zero pollution stakeholder platform" worden opgericht.

2. a. De 'zero-pollution' plannen zijn nog niet in uitvoering, zelfs nog niet verder Europees besproken en dus verre van implementatiefase op Vlaams niveau. Elk Europees wetgevend voorstel wordt voorafgaand afgetoetst op zijn socio-economische impact. Vervolgens wordt elk Europees voorstel in 2 fases voorgelegd in een publieke consultatie waarop zowel sectorfederaties als middenveldorganisaties

kunnen antwoorden. Op deze wijze zal de mogelijke impact op de levensstandaard en op de internationale handelsstromen in overweging genomen worden.

b. Hiervoor kunnen we verwijzen naar bovenstaande antwoorden.